

Jan Vanriet.

Jan Vanriet, 26 jaar, beeldend kunstenaar, studeerde aan de Koninklijke Akademie voor Schone Kunsten te Antwerpen, waar hij als specialisatie de schilderkunst koos. In deze vorming is vooral belangrijk geweest het feit dat Vanriet daar werd gestimuleerd door de persoonlijkheid en de techniek van iemand als Willem Bierwerts, professor in de monumentale afdeling; ook zijn contact met de gravure- en de tekentechniek van Gustaaf C. De Bruyne speelde een grote rol in zijn ontwikkeling. Op dit ogenblik is Jan Vanriet tevens leraar tekenen aan de Akademie voor Beeldende Kunsten te Hoboken.

Wat bij deze jonge beeldende kunstenaar gemakkelijk opvalt is de hoeveelheid en de diversiteit van zijn werk. Vanriet kan zijn creativiteit uitleven, hij wil zijn technieken voortdurend uittesten en uitproberen, hij wil zijn fantasie de vrije teugel laten, hij wil zijn persoonlijke gedachten- en gevoelswereld konfronteren met de hem omringende realiteit. Maar altijd blijft het tekenen belangrijk: pentekeningen, akwarellen, schilderijen, grafiek - ook in de schilderijen blijft vooralsnog de tekenaar aanwezig, wat ik trouwens persoonlijk als een kwaliteit ervaar. In zijn werk blijkt telkens duidelijk een grote zorg voor, een bewust inzicht in en een sterk raffinement bij het opzetten, het structureren en het uitbouwen van elk beeld afzonderlijk.

Voorkeur voor details, beheersing van de kleinste elementen, een ragfijne behandeling door middel van punt, lijn, vlak en kleur. Opvallend is bijvoorbeeld het vaak voorkomende technische element van de schubjes of de blaadjes, wat terzelfdertijd in-

houdelijk verwijst naar de natuur en de als het ware generveerde vegetatieve wereld; punten, streepjes, stipjes, vierkantjes of rechthoekjes, decoratief aangevulde voorwerpen, pastelkleurige banden, geometrische vlakverdeling, een konstruktivistische faktor.

Pen en potlood scherpen de details, arceringen en schaduwtes vormen de omtreklijnen, de

een vogel of een kever maken het totale beeld ingewikkelder, het wordt een tafereeltje apart, een verhaal apart, waarin de toeschouwer sporen vindt of soms de draad kwijtraakt - hij moet in elk geval blijven toekijken, zijn ogen scherpen en spitsen.

Wat de schilderijen in akryl betreft wordt elk beeld fragmentarisch opgebouwd, rondom een centraal vlak of verschillende

Delfts blauw - Portret van Bram (acryl, 75 x 55 cm, 1973, Lens Fine Art) door Jan Vanriet.

voorwerpen, de personen, een landschap, het reliëf. De menselijke figuren in een bepaalde houding geven een statische indruk, wat een beetje bevreemdend en vervreemdend werkt; de kleuren kunnen extravert levendig of vrolijk zijn, in het oog springend, maar een onverwachts voorwerp, een stukje speelgoed, een paaltje, een katapult, een stukje regenboog, een diertje, dikwijls

basisvlakken, een centraal vlak dat dikwijls een blauw geschaakt uitspansel is of een grasveld; samen met de voorwerpen en de figuren, die meestal in associatief verband tot elkaar staan, wordt een organisch en in vele gevallen anekdotisch geheel gevormd - de term „anekdotisch” wil ik hier geen pejorative betekenis geven, wat in de traditionele kunstkritiek dikwijls

beeldende kunst

wordt bedoeld. Een wereld met een sfeer die soms irreëel lijkt, helemaal behorend tot het rijk van de fantasie, ofwel met duidelijke verwijzingen, kontakten en contrasten, naar de alledaagse werkelijkheid.

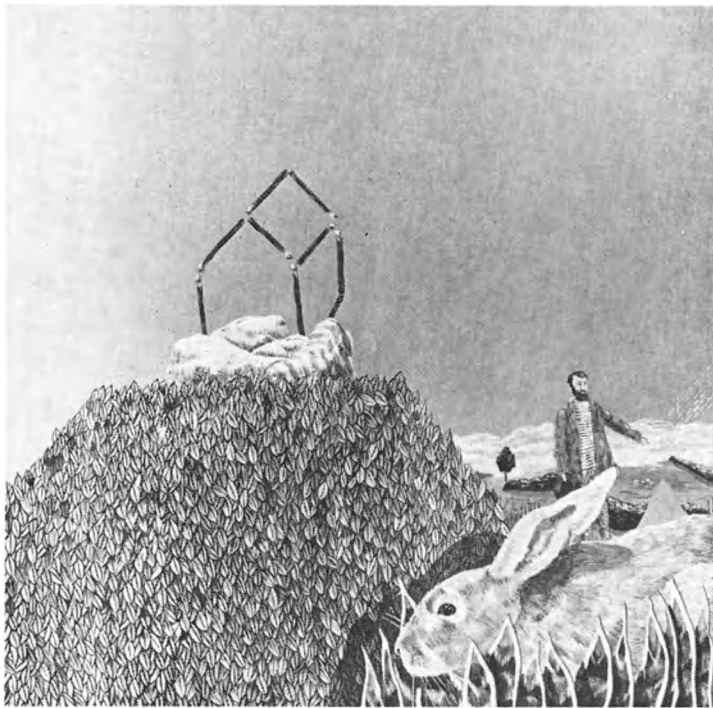
Met zijn schilderijen in akryl gaat Jan Vanriet meestal in groot for-

scherpe mozaïekjes, een voorkeur voor groenen, geel, roze, blauw, de pastellen van de regenboog. Men ziet een figuur, een voorwerp, een miniem voorwerp, een zonderling voorwerp, een plant, een diertje, een gekke combinatie, een leuk fantasietje, een stukje natuur, een vreemd

de uitwerking en het raffinement kan men ook in verband brengen met een zeker maniërisme dat popelementen, realisme en een poëtische fantasie verenigt. Er ontstaat een soort horror vacui, vooral in de kleinere formaten (de formaten van Vanriet variëren van 2 cm tot 2 meter), een hang naar het miniaturele. Het heeft natuurlijk weinig zin aan de kunst van de miniaturen en van de Vlaamse primitieven te denken, maar het zijn gevoelens die spontaan bij de toeschouwer kunnen opkomen, gevoelens en ideeën, conflicten, kontradikties, fantasie, symboliek, realiteit, de artistieke entiteit van het beeldende kunstwerk, zijn eigen autonomie, los van de buitenwereld, eigenlijk ook los van de wereld van de kunstenaar, en ten slotte ook niet volledig behorende tot de wereld van de toeschouwer.

Naast aparte details, die soms afkomstig kunnen zijn uit de persoonlijke omgeving van de kunstenaar zelf en die dan functioneel in een bepaald werk worden gebruikt, komen in het werk van Jan Vanriet nog een aantal motieven voor die een meer algemene betekenis kunnen hebben: behalve de elementen uit de planten- en de dierenwereld (primaire levenselementen zoals zuurstof, gras, vogels, terzelfdertijd een romantisch aspect) is bijvoorbeeld ook opvallend, in een reeks akwarellen, het motief van een met koorden gebonden mannetje, terwijl hier en daar onverwachts opduikt het motief van de pen, het potlood, het penseel, de wapens van de kunstenaar.

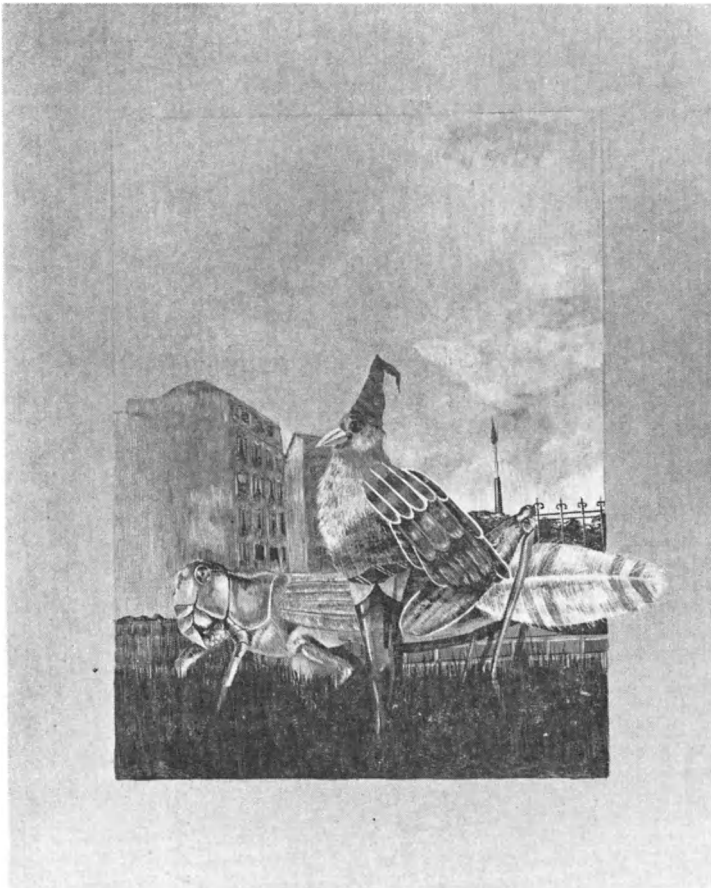
Een van de middelen van Vanriet om in zijn werken naar de ons omringende alledaagse werkelijkheid van iedereen te verwijzen is het gebruik van het

Monsieur Pythagoras? (acryl, 25 x 20 cm, 1973, Lens Fine Art) door Jan Vanriet.

maat werken. Voor de toeschouwer heeft dit alvast het voordeel dat de werken gemakkelijker en langduriger bekeken kunnen worden. De ogen worden aange trokken en vastgehouden door de kleurenharmonieën en -tegenstellingen, hier en daar grote kontrasterende delen of haar-

symbool, een onverhoedse knip-oog, een onverwachte tip. Het werk van Vanriet toont een fris mengsel van poëzie en alledaagse werkelijkheid, een vervreemdende relatie soms tussen fantasie en realiteit, een vervloeien van symboliek en realisme. De voorkeur voor het detail,

Bel Ami (acryl, 25 x 20 cm, 1973, Lens Fine Art) door Jan Vanriet.

woord, woorden die meestal een publicitaire of kommerciële betekenis hebben, met een ironische bijklank - de ironie is trouwens een van de basisfactoren waarmee de kunstenaar het spel tussen de fantasie en de realiteit doet schommelen en waardoor hij dat spel meteen relativeret; een paar voorbeelden van woorden: „Bastos”, „Bell”, „jaar-

markt”, „Te koop”, „l'imagination au pouvoir”.

De ironie van Jan Vanriet betekent zowel een versterking als een verzwakking van de werkelijkheid, ik bedoel: aan de ene kant kan men denken: het is een kritiek op de massakonsumptie, de kommercie, de massafikatie van ons maatschappelijk bestel, maar aan de andere kant kan

men denken: het is spelerei, het is fantasie, het werk vormt een esthetisch en artistiek beeld, en ik meen dat dit primordiaal is als uitgangspunt, gesteld dat de termen „esthetisch” en „artistiek” eensgezind door bepaalde kenmerken worden omschreven en omvat.

Tussen de grote productie (meestal formaat 20 x 12 cm op papier van 60 x 36 cm) van zeer vele fijne en mooie akwarellen is er ook een reeks van 10 stuks die heet: „De geschiedenis van het Belgisch Vorstenhuis”. Hierin verwerkt Vanriet een aantal historische gebeurtenissen over de Belgische koningen en koninginnen, gebeurtenissen met een sociale, maatschappelijke of politieke betekenis, maar die door de techniek en de fantasie van vorm, kleur en structuur vanzelfsprekend een artistieke dimensie krijgen, waarvan deel uitmaakt een melodramatische sfeer die ontstaat door ironie en understatement - elk beeld is een parodie, een ridiculiseren, maar dit woord is reeds te sterk, want de ironie, met zijn kleurtjes en zijn figuurtjes blijft uitermate fijn, suggererend, lieflijk bijna.

Ik meen als voorlopige sinteze te mogen stellen dat het oeuvre van Jan Vanriet nu reeds gezien moet worden als een kwalitatief knappe en boeiende productie, waardoor deze jonge beeldende kunstenaar reeds op dit ogenblik een belangrijke plaats inneemt in de wereld van de hedendaagse beeldende kunsten.

Jan Emiel Daele, Drongen

Vlaamse en Hollandse Oude Kunst vóór 1700 in Kortrijks privé-bezit.

Onder deze titel heeft de *Bank van Brussel*, van 22 maart tot 7 april 1974, te Kortrijk 64 schil-